No. 103. 1842.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Donderdag 25 Augustus.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 21sten Augustus.

De kamer der afgevaardigden heeft nog in de zitting van eergisteren de voorgedragene wet op het regentschap afgehandeld. Al de voorgestelde amendementen zijn verworpen geworden en hebben zelfs niet eens stof tot belangrijke discussie opgeleverd, met uitzondering van dat des heeren *de Sade*, die de bepalingen van de aangebodene wet slechts op het tegenwoordige geval wanneer de koning kwam te sterven wilde toegepast hebben. Na de behandeling der artikelen is men tot de stemming over het geheel ontwerp overgegaan, dat met 310 tegen 94 stemmen werd aangenomen.

De tijdingen van de aanneming der wet is met den meesten spoed naar het kasteel van Neuilly overgebragt. Naauwelijks was de uitslag der geheime stemming bekend, of een renbode snelde naar het Koninklijke verblijf. Deze uitslag is per telegraaf naar Straatsburg aan den hertog *van Nemours* medegedeeld.

— Het *Journal des Débats* laat zich aldus over den uitslag der stemming uit:

» Wij hebben alle reden om ons over dezen uitslag te verheugen, in weêrwil van den onverwachten en plotselijken afval der linker zijde. De meerderheid had nog talrijker kunnen zijn; wij hadden het gewenscht en gehoopt! De linker zijde heeft zich aan haren eersten indruk niet kunnen houden; nog voor weinige dagen scheen zij gereed om voor het ontwerp van wet te stemmen, en het is ons onbekend wat haar zoo plotseling van gedachten heeft doen veranderen. Het is wel te vreezen dat geheime partijbedenkingen het belang der monarchy in hare oogen hebben verzwakt! De heeren *Thiers* en *Dufaure* hebben te vergeefs, door de levendigste drangredenen de linker zijde tot hare eerste gedachte trachten terug te brengen; de welsprekenheid van den rapporteur der commissie, *Dupin*, is niet gelukkiger geweest; de linker zijde heeft tegen het ontwerp gestemd.

» Maar wat is er overigens aan gelegen? De linker zijde heeft slechts zich-zelve benadeeld; 310 stemmen tegen 94 is eene meer dan voldoende meerderheid. Zeer weinige der belangrijkste wetten zijn met zoodanige meerderheid doorgegaan. Wij hebben regt te zeggen dat deze 310 stemmen de openbare denkwijs in Frankrijk uitmaken; en wij zijn overtuigd dat de linker zijde zelve slechts tegen de wet gestemd heeft omdat zij zeker was dat zij in weêrwil harer tegenkanting zou doorgaan. Wij spreken niet van de radikalen en nog minder van de legitimisten; in beider oog is het ontwerp slechts eene usurpatie, evenals de julij-monarchy; wij zijn overweldigers, omdat wij de monarchy die wij gesticht hebben willen bevestigen; wij schenden de regten van het volk omdat wij geen beroep doen op de regeringloosheid, onder den naam van constituerende magt; de met het koningschap vereenigde kamers hebben geen regt om een regentschap in te stellen. Iedereen begrijpt wat dit beteekent!«

— HH. MM. en de verdere leden der Koninklijke familie zullen morgen het paleis van Neuilly verlaten, en zich op het kasteel van Eu vestigen.

— Dezer dagen liep alhier het gerucht, dat de politie sedert 14 dagen een complot op het spoor was, hetwelk tijdens den dood des hertogs *van Orleans* op het punt was van uit te barsten. Men noemt zelfs een' smidsknecht, die zich den 15 dezer van het leven heeft beroofd, omdat hij elk oogenblik verwachtte gearresteerd te zullen worden. Overigens schijnt men in zijne woning geen het minste papier te hebben gevonden, hetwelk hem als medepligtige aan die zaak kon doen beschouwen.

— Ter beurze van gisteren (20 *Augustus*) was de fondsnotering 5 pCt. 119,50; 3 pCt. 78,55; Nap. r. 103,50; Spanje 21⅝; Ned. 2½ pCt. 53¼; Rom. L. 103¾.

Van den 22sten. — Heden is de door de afgevaardigden aangenomen wet op het regentschap, door den president van den raad, maarschalk *Soult*, in de kamer der pairs aangeboden. De minister hield daarbij de volgende rede:

» Mijne heeren de pairs, de koning heeft ons bevolen u het ontwerp van wet op het regentschap aan te bieden, aangenomen door de kamer der gedeputeerden in de zitting van den 20sten dezer, met eenige wijzigingen waarin de koning bewilligd heeft. Toegesneld rondom den troon op de tijding van den vreeslijken slag die den koning in zijne dierbaarste betrekkingen geleden heeft, hebt gij met ons de grootheid van het verlies dat de koninklijke familie en Frankrijk leed, gevoeld, en met vol vertrouwen komen wij thans in deze vergaderzaal, waar de Prins dien wij betreuren zulke levendige herinneringen heeft achtergelaten, u vragen om gedurende de minderjarigheid der Koningen, de volle en krachtige uitoefening van het koninklijk gezag te verzekeren, dat zoo roemvol in zijne handen zou berust hebben.

» Toen de allerwreedste en onvoorzienste slag in weinige uren de schitterende hoop van eene aan Frankrijk beloofde regering heeft doen verdwijnen, is de moed des konings, niet minder groot dan zijne smart, in geen zijner verpligtingen jegens de kroon te kort geschoten, en het ontwerp van wet dat wij u aanbieden, getuigt evenzeer van 's konings zorg voor het tegenwoordige, als van zijne voorzorg voor de toekomst.

» Het ontwerp bepaalt als beginsel den ouderdom van 's konings meerderjarigheid, en voorziet in de handhaving en de uitoefening van het koninklijk gezag, waarop niet de minste inbreuk mag plaats hebben.

» De ouderdom van de meerderjarigheid des konings is op 18 jaren bepaald. Deze reeds door de constituerende vergadering en het keizerrijk gestelde bepaling, heeft ons toegeschenen volkomen aan de behoeften van het constitutionele koningschap te beantwoorden, welke de medewerking der groote staatsmagten steeds zal schragen en versterken.

» Met de wet, zoodanig als wij u die aanbieden, bestaat het regentschap door de daadzaak der minderjarigheid, en is de regent met de uitoefening van het koninklijk gezag bekleed op het oogenblik van de aankomst des nieuwen konings. Het regentschap bestemd zijnde om tijdelijk in het erfelijk koningschap te voorzien, neemt men, uit zijn aard, deel aan, en de prins, de naaste troonerfgenaam, den ouderdom van 21 jaren bereikt hebbende, is bestemd om hetzelve te bekleeden.

» Geen twijfeling blijft er daardoor meer over nopens den persoon van den regent: de wet zelve roept hem er toe; hij kan door geene oorzaak hoegenaamd er van beroofd worden; maar wordt het regentschap vakant, dan is ook de wet weder daar, om er in te voorzien; er is geene staking in het regentschap, dan door de opvolging van het koningschap. Bewaarder van al de magt der kroon, en belast met voor de constitutie te waken, zal de regent het koninklijk gezag in deszelfs volle kracht uitoefenen.

» Zoo wil het 't eigenlijk wezen van ons gouvernement, dat, de werking der verschillende staatsmagten erkennende, noodig heeft dat hun evenwigt onveranderd blijve. De persoon van den regent zal onschendbaar zijn even als die des konings, wiens vertegenwoordiger hij is; hij zal voor geen der daden van zijn gouvernement verantwoordelijk zijn. Met de uitoefening van het gezag bekleed op het oogenblik van de komst ten troon des minderjarigen konings, zal de regent in het *Bulletin des lois* zijn eed van getrouwheid aan de koning en gehoorzaamheid aan het charter en de wetten van het koningrijk teekenen en openbaar maken. Die eed zal door hem in tegenwoordigheid der vereenigde kamers worden herhaald, welke binnen het tijdsverloop van veertig dagen moeten bijeengeroepen worden.

» Het ontwerp draagt de zorg en voogdijschap van den minderjarigen koning aan de koningin of prinses zijne moeder op, en bij gebreke aan de koningin of prinses, zijne niet hertrouwde vaderlijke grootmoeder. Het heeft gewild dat de jeugd van het koninklijke kind,

omgeven ware door de teederheid en waakzaamheid eener moeder; ter zelfder tijd dat de wijsheid van den Prins, die het meest belang heeft bij de verdediging van de regten der kroon, voor derzelver behoud waakt.

» Ziedaar, mijne heeren, de bepalingen van het wetsontwerp dat de koning ons bevolen heeft aan uwe beraadslagingen te onderwerpen. Gij zult, zoo wij hopen, vinden, dat het aan alle eischen van het constitutioneel gouvernement beantwoordt en dat het alle waarborgen van zekerheid geeft, die wij aan het land en aan de monarchy verschuldigd zijn."

— De reis der koninklijke familie naar Eu, is door eene ligte ongesteldheid van de hertogin weduwe *van Orleans* tot Dingsdag uitgesteld.

— De jongste berigten uit Spanje melden niets van eenig aanbelang.

— Heden (22 Augustus) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. 119,40; 3 pCt. 78,65; Nap. r. 105,60; Spanje 22; Rom. L. 103¾.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 20sten Augustus.

Uit Berlijn schrijft men van den 20sten:

»HH. MM. de koning en koningin zijn, heden namiddag ten 4 ure, met den spoorwagen over Maagdenburg, naar den Rijn vertrokken.

»Men verneemt, dat HH. MM. den 28sten dezer te Dusseldorp denken aan te komen, en zich aldaar, en op het nabijgelegene kasteel Benrath zullen ophouden tot den 3den September, ten einde de wapenoefening van het 7de armee-korps bij te wonen. Den 4den zouden HH. MM. zich naar Keulen begeven, en aldaar de plegtigheid van het leggen van den eersten steen, ter voltooijing van de Domkerk, volbrengen. Hierop zou den 5den de inspectie van het bij Brühl vereenigde 8ste armee-korps plaats hebben; den 4den, 7den, 9den en den 10den groote manoeuvres en den 12den groote parade der beide korpsen. Of de koning na den afloop dezer wapenschouwing, waarbij verscheidene vreemde vorstelijke personen verwacht worden, ook het vorstendom Neufchatel zal gaan bezoeken, schijnt nog niet vast bepaald te wezen.

— Te München wil men berigten uit Rome hebben ontvangen, die zeer ongunstig luiden ten aanzien der betrekkingen van den H. Stoel met het Russische kabinet; ten gevolge van de jongste Pauselijke allocutie zou de russische gezant te Rome terugontboden zijn en voorshands alle betrekkingen tusschen de beide regeringen opgehouden hebben.

De berigten omtrent den gezondheidstoestand te Rome luiden ook zeer ongunstig.

— Men meldt van de Poolsche grenzen, onder dagteekening van den 7den Augustus:

» Volgens berigten uit Warschau van den 3den dezer, was Vorst *Paskewitsch*, dien men reeds den 20sten Julij uit St. Petersburg had terug verwacht, nog niet aldaar aangekomen; men geloofde zelfs, dat hij zich tot het midden dezer maand in de residentie zou ophouden. Voor de beweegreden hiervan houdt men vrij algemeen de Perzisch-Turksche verwikkelingen, die de aandacht van Rusland te meer tot zich trekken, omdat men niet vreemd is van het denkbeeld om dezelven aan de kuiperijen van Engeland toe te schrijven. Om dezelfde reden zou de terugkomst van den minister van oorlog, Vorst *Czernitscheff*, uit Tiflis, die reeds door eenige dagbladen aangekondigd is, nog niet zoo spoedig op handen zijn.

» De militaire bewegingen in het koningrijk duren nog steeds voort, doch het is moeijelijk te beslissen of zij zich tot het verplaatsen der troepen en het verwisselen van garnizoenen bepalen, dan wel of de verschillende regementen verder zullen moeten optrekken. De garnizoens-verwisselingen zijn thans zoo menigvuldig, dat een regement zelden langer dan een halfjaar op dezelfde plaats blijft, ten einde daardoor eene nadere verbroedering met de ingezetenen te verhoeden. Over het algemeen kan men intusschen aannemen, dat een aanzienlijk deel der troepen, die tot dusverre in het koningrijk gestaan hebben, naar Rusland vertrekt, daar thans met uitzondering van Warschau en van eenige steden aan de grenzen, bijna nergens Russische troepen gevonden worden; en ook daar zijn de bezettingen tegenwoordig zoo gering, dat zeker in het geheele koningrijk geen 20 of 25,000 man staan. Te Warschau heerscht wel is waar groote beweging onder de bezetting en hebben er meestal gedurende den ganschen dag wapenoefeningen plaats, doch moet men daarin niets buitengewoons zoeken, want zoodanige oefeningen hebben bij de Russen, vooral in dit jaargetijde, gewoonlijk plaats. Niettegenstaande de vermindering van de bezettingen in Polen, is er intusschen tot op dit oogenblik geen reden, om de troepen op den voet van vrede te brengen, waartoe reeds alles scheen voorbereid te zijn."

— De berigten, welke wij ontvangen spreken steeds van branden. Heden hebben wij een berigt ontvangen uit Beretzk, eene stad in Zevenbergen, volgens welk berigt aldaar eene vreeslijke brand heeft gewoed. Den 22sten Julij zag men, na eene sterke droogte, eenige wolken aan de lucht, welke de hoop op regen deden voeden. Tusschen 3 en 4 ure echter brak er een onweder los, zonder dat er eenige regen viel. Het zelve werd weldra verschrikkelijk en de eene bliksemstraal volgde den anderen. Het geratel van den donder werd door de bergen op eene geduchte wijze terug gekaatst. Midden in dit ijzingwekkend tooneel sloeg het licht in de schuur van de Weduwe *Dirnian*, welke weldra in vlammen stond. Door den wind, welke intusschen was komen opzetten, verspreidde dezelve zich zoodanig, dat vóór den avond 706 huizen en schuren in de asch lagen. Zoo veel tot dus verre bekend is zijn 18 menschen bij den brand omgekomen. Niets van het meubilair is kunnen gered worden. De schade is onberekenbaar.

Den 25sten derzelfde maand zijn te Sreut-Katola, insgelijks in Transijlvanie, 43 huizen en 180 nevengebouwen afgebrand.

— Uit Athene meldt men, van den 27sten der vorige maand, dat de Grieksche regering, met de laatste Fransche stoomboot, aan de gebroeders *Rothschild* te Parijs eene som van 400,000 fr. gezonden had, tot betaling der renten en tot gedeeltelijke amortisatie van de door Griekenland gesloten leening voor het in Augustus eindigende half jaar. De nog verdere benoodigde 200,000 fr. zouden met de eerstvolgende stoomboot naar Parijs gezonden worden.

ENGELAND.

LONDEN, den 21sten Augustus

De togt der Koningin naar Schotland zal voortgang hebben. Den 27 dezer komen H. M. en prins *Albert* van Windsor naar Londen, en schepen zich twee dagen later te Woolwich, aan boord van het jagt *Royal George*, in. Verscheidene oorlogschepen en Rijksstoombooten zullen dat vaartuig in de Noord-Zee vergezellen, terwijl reeds een aantal andere stoombooten te Woolwich gereed ligt, om de vorstelijke reizigers tot Gravesend uitgeleide te doen. Eenige voorname schotsche edellieden hebben hunne prachtige equipagien ter beschikking der Koningin gesteld, zoodat de rijtuigen van het Hof niet zullen behoeven overgevoerd te worden. Hr. Ms. verblijf in Schotland zal denkelijk niet langer dan tot den 13den of 14den der volgende maand duren.

Eerstdaags wordt van hier een wederkeerig geschenk der Koningin aan de Koning van Pruissen afgezonden. Het bestaat in eene zilveren groep, van ongeveer drie engelsche voeten hoogte, die St. Joris voorstelt, den draak bestrijdende, en op een zilveren voetstuk rust, met vier schilden versierd, op welke de wapens van Pruissen, benevens die der Koningin en van haren Gemaal gezien worden, terwijl op het vierde een inscriptie aanduidt dat dit kunstwerk tot gedachtenis strekt van het bezoek, den 23 Januarij ll. door genoemden Monarch aan Engeland gegeven.

— De jongste berigten uit de fabrijksteden houden in dat vele fabrijkarbeiders te Manchester en elders [illegible], en dat de opgewonde menigte meer en meer door de vrees voor de dagelijks aangroeijende gewapende magt in toom wordt gehouden. Daar de armoede onder de arbeidende klasse echter eerder toe- dan afneemt, durfden velen het gevaar nog niet als geweken beschouwen.

De oppositiebladen beklagen zich over hen welke de Koningin, in dit hagchelijk tijdsgewricht, een plaisiertogt naar Schotland niet ontraden hebben, minder omdat men eenig persoonlijk gevaar voor H. M. ducht, dan uit hoofde van den indruk, dien dit berigt op de ontevergenoegde volksmassa te weeg kan brengen.

— De graanprijzen zijn in de laatste dagen aanmerkelijk gedaald. Men berekent, dat in het loopende vierendeeljaars eene som van omstreeks 700,000 p. st. door de schatkist ontvangen zal zijn, wegens regten van buitenlandsch graan, dat in de laatste weken ingevoerd of uit de entrepots ter markt gebragt is.

— Gisteren stonden de 3 pCt. geeons. 92; Ned. 2½ pCt. 52¼; dito 5 pCt. 102¼; Spanje 20⅝.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 24sten Augustus.

Heden wordt alhier met het uitsteken der vlaggen en het houden eener groote parade van het garnizoen, de zeventigste verjaardag gevierd van onzen voormaligen Koning, Z. M. *Willem Frederik*, Graaf *van Nassau*.

— Bij Koninklijk besluit van den 19den dezer maand, zijn:

Jhr. mr. *J. C. R. van Hoorn van Burgh*, hoofd-inspecteur van het kadaster, lid van de tweede kamer der Staten-generaal, en mr. *R.* baron *van Breugel*, secretaris van den raad van State, benoemd tot leden van den raad van State.

— Naar men verneemt, is er onlang eene commissie benoemd, die belast is met het onderzoek van twee voorstellen, welke van Regeringswege aan haar zijn onderworpen en waarover zij een verslag zal uitbrengen. Deze commissie is zamengesteld uit de heeren Mr. *P. Fiers Smeding*, voorzitter; *G. S. de Veer*, secretaris; *W. H. Lans*, lid van de weeskamer; *J. Hell*, *U. Wilkens*, *E. G. Venwijk*, en *A. van de Poll*. De bedoelde voorstellen hebben betrekking, het eerste tot den staat der Westindische Kolonien, en het tweede nopens de zaak der slavernij aldaar. Men verzekert dat deze commissie met de volbrenging harer taak reeds verre gevorderd is, en dat zij eerlang haar rapport nopens de beide voorstellen zal uitbrengen.

— Z. M. de Koning heeft gisteren Hoogstdeszelfs reis naar een gedeelte van Gelderland aanvaard. Z. M. is ten 1 ure naar het Loo vertrokken, en wordt morgen te Zutphen verwacht. Van Gelderland zal Z. M. zich naar Tilburg begeven; wordende Hoogstdezelve aanstaanden Zaturdag te 's Hage terugverwacht.

— Naar men verneemt heeft Z. M. aangekocht het fraaije schilderij, voorstellende het koor der nieuwe kerk te Delft met de tombe van *Willem I.*, den grondlegger der Nederlandsche vrijheid, vervaardigd door den kunstschilder *C. J. van Baal van Slangenburgh* te Delft. Dit fraaije stuk is door Z. M. in het paleis bij de overige rijke verzameling van schilderijen geplaatst geworden.

— Uit 's Hage wordt het volgende gemeld:

» Donderdag middag ontstond er duinbrand aan het einde van het Scheveningsche Kanaal, die zoo snel toenam, dat in korten tijd de helm eenige roeden ver in lichtelaaije vlam stond. Het is alleen aan den ijver en het goed overleg van den veldwachter *Heytveld* (die met zijn' zoon en twee andere personen gelukkig nog bij tijds was toegesneld) te danken, dat de brand zich niet tot een hoop steekturf heeft uitgestrekt, in welk geval men het vuur voorzeker niet had kunnen meester worden, en hetzelve zich welligt over de geheele uitgestrekheid der duinen had kunnen uitbreiden. Na verloop van twee uren was de brand eerst gebluscht. Men heeft reden om te vermoeden, dat dezelve is veroorzaakt uit baldadigheid van eenige jonge lieden, en wel met de zoogenaamde lucifers of strijkzwavelstokjes. Men verneemt, dat er een streng onderzoek naar de daders is ingesteld.

— Van den Helder schrijft men van den 16 Augustus:

» Zondag der 14 dezer arriveerde alhier Z. Exc. de schout-bij-nacht *Rijk*, directeur-generaal der marine, vergezeld door zijnen adjudant, den luitenant ter zee *Huysen van Kattendijke*, tot het doen eener algemeene inspectie. Z. Exc. heeft dan ook gisteren de aldaar liggende fregatten *de Sambre*, *Palembang*, *Bellona* korvet *Juno* en het stoomschip *Etna*, respectivelijk gekommandeerd wordende door den kapitein ter zee *van der Straten*, de kapitein-luitenants ter zee *Freudenberg*, *Vriesse*, *Klein* en den luitenant ter zee 1ste klasse *Baars*, benevens de kanonneerboot n°. 43, gekommandeerd door den luitenant ter zee 1ste klasse *P. A. Rivery*, in oogenschouw genomen. Z. Exc. is door het vuur der *Sambre* begroet; daarna is het korps mariniers door Z. Exc. geïnspecteerd, waarna hij zich naar 's Rijks maritime hospitaal te Willemsoord heeft begeven. Heden zullen de maritime etablissementen, de werf, benevens de vuurtoren op het fort Kijkduin door bovengemelden worden geïnspecteerd.

— Uit Vlissingen schrijft men van den 16 dezer:

» Ten gevolge van een besluit der Belgische regering, zagen wij Zaturdag jl. vier Belgische loodsbooten voor deze stad aankomen, om *nevens de onzen*, de dienst voor de zeegaten en op de Schelde te verrigten; het gezigt dier vaartuigen baarde bij zeer velen een grievend leedgevoel, en zonder eenige vooringenomendheid ten aanzien onzer naburen, zal ieder mensch door geene partijdigheid van welken aard ook, geleid, moeten erkennen, dat de bittere gewaarwording die de aankomst dier schepen bij velen deed ontstaan, zoo geheel en al niet te misbillijken is, wanneer men, met een terugblik op de negen noodlottige jaren van verguizing en onregtvaardigheid, eene der laatste hulpbronnen van deze eertijds zoo bloeijende stad, door de hand van *vreemdelingen* gedeeltelijk ziet verstoppen. Wanneer, na het brengen van zoo vele offers, na het verliezen van zoo vele gewigtige bestaanmiddelen, wij de treurige overtuiging erlangen dat zoo vele brave zeelieden, zoo vele huisvaders, altijd getrouw aan het in vroegere eeuw door zoo veel edel bloed vrijgevochten Vaderland, altijd vol liefde en gehechtheid voor hunnen Vorst, en vervuld met eerbied voor de wetten, het dikwerf zoo zuur verworven brood voor hunne huisgenooten, nu voor een aanzienlijk gedeelte, aan vreemdelingen op eigen grond, moeten betwisten, ... Onze eerbied voor de overheid, en de vaste overtuiging dat door onze regering niets onbeproefd wordt gelaten, om nevens de hoogere staatsbelangen ook de individuele belangen der natie met vaderlijke zorg te behartigen, stelt een perk aan onze verdere beschouwingen, die tot menige smartelijke herinnering zouden kunnen leiden."

— Uit Zierikzee schrijft men van den 19 Augustus:

» Het mondzeer onder het rundvee, hetwelk zich sinds eenigen tijd in verschillende gemeenten van dit eiland heeft geopenbaard, breidt zich meer en meer uit en wordt kwaadaardiger van karakter. Ook beginnen er zich gevallen van tongblaar te vertoonen, waaraan reeds eenige dieren gestorven zijn; zulks moet echter grootendeels aan verwaarloozing en eene verkeerde geneeswijze worden toegeschreven, daar de zieke dieren, onder eene gepaste en zorgvuldige behandeling, zonder buitengewone toevallen, alle herstelbaar zijn.

— In de *Utrechtsche Courant* leest men:

» Men verneemt van goederhand, dat de Rijtuig-Fabrijkant *G. Snoeders*, te Maarssen, provincie Utrecht, een rijtuig heeft bedacht en daargesteld, hetwelk door eene eenvoudige gemakkelijke machinale beweging, personen en goederen doet voortvaren, met eene snelheid, die aan het ongeloofelijke moet grenzen. Men zegt, dat men met deze soort van rijtuigen, zes uur in een uur afleggen, en deze spoed des verkiezende nog kan vermeerderen. Dezelve maken volstrekt geen geraas bij den weg, waardoor de paarden zouden kunnen verschrikken, behouden even goed als andere hunnen sierlijken en gemakkelijken vorm, en zijn op alle wegen te gebruiken, ja zelfs op de spoorwegen als locomotieven daar te stellen.

» Er is reeds octrooi voor aangevraagd, 't welk men hoopt, dat Z. M. goedgunstig zal gelieven te accorderen."

— Den 18den heeft te Leeuwarden de jaarlijksche harddraverij plaats gehad, om eene van wege Z. M., tot aanmoediging der Friesche paardenfokkerij, uitgeloofde fraai met goud versierde zweep. Acht der beroemdste harddravers hebben aan dezen wedstrijd deel genomen. Ten laatste is de prijs toegewezen aan het paard van den heer *H. Westra*, van Stroobos.

— Bij de aanmerkelijke giften voor de ongelukkigen door den brand te Hamburg, dezer dagen van regeringswege openbaar gemaakt, zijn zeker nog vele bijzondere bijdragen te voegen. Zoo verneemt men dat de orde van vrijmetselaren in dit Rijk zich inzonderheid het lot dier leden van het genootschap heeft aangetrokken, welke, daar ter plaatse, hulpbehoevend zijn geworden. Het Nederlandsch Groot-Oosten heeft daarvoor dadelijk eene som van *f* 1000 ter beschikking gesteld; het Hoofdkapittel der Oppergraden *f* 300, en aan giften van onderscheidene Loges *f* 1135,62½; te zamen *f* 2435,62½, behalve nog aanzienlijke sommen, door enkele Loges regtstreeks naar Hamburg overgemaakt, waaronder bij de *f* 500 van de Loge uit Arnhem.

Wij vernemen met genoegen dat door de algemeene Vergadering der Maatschappij ter bevordering van Nijverheid op den 19. Julij ll. te Haarlem gehouden, aan de Wed. *Camps* fabrikante in gouden en zilveren galons en militaire ornamenten alhier is toegelegd eene remuneratie groot *f* 75—» als eene vereerende hulde aan de verdiensten en bekwaamheden door haren overleden Echtgenoot *G. L. Camps* aan den dag gelegd bij het in den jare 1833, vervaardigen van eene Oranje sjerp van *Noord-Brabandsche rauwe* zijde (door den Heer *H. Berail* gewonnen en door zijne kinderen afgehaspeld op den Ruwenberg te St. Michiels-Gestel, thans het Hoofd-Etablissement der Maatschappij tot Invoering der Zijdeteelt) zodat deze zijde vooraf door hem uit den geheel rauwen staat was *georganiseerd*, *gedecruseerd en geverfd*, iets dat noch nimmer te voren in ons Vaderland door één persoon is verrigt en ook sedert niet heeft plaats gehad, en hetwelk echter bij het toenemen van de invoer der Zijdeteelt een middel van bestaan voor meerderen kan worden, daar toch in ons geheel Nederland geene fabrieken of werkplaatsen voor die bewerkingen, welke tot het weven der Zijde gevorderd worden, bestaan.

Daar wij zoo te Haarlem, Gorinchem als te Oldenzaal en elders, fabrieken van Zijdestoffen bezitten, welker voortbrengselen, wat deugd en prijs betreft, met die van andere landen kunnen mededingen, zoo kan men hieruit zien van hoeveel belang de invoering der Zijdeteelt in ons Vaderland is, daar dezelve ons niet alleen in dat artikel, van vreemden onafhankelijk kan maken, maar bovendien het middel aan de hand geven, om door het bearbeiden dier grondstof, hetwelk nu elders geschiedende, geld uit het land sleept, meerdere handen werk en brood te verschaffen.

Programma van het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Braband.

Het Provinciaal Genootschap van kunsten en wetenschappen in Noord-Braband heeft, op Donderdag den 14den Julij ll., in het gebouw *Casino* te 's Hertogenbosch, deszelfs zesde algemeene vergadering gehouden en besloten, de volgende prijsvragen voor het jaar 1843 uit te schrijven:

1. Eene geschied- en regtskundige beantwoording der vraag:

» Waren de Hertogen van *Braband* grondheeren der inculte gron-
» den in de zoogenaamde Hertogsdorpen in *Noord-Braband?*"

Bij de beantwoording dezer vraag verlangt het genootschap, dat zoo veel mogelijk al de op dit onderwerp betrekking hebbende diplomata, van de achtste af tot en met de vijftiende eeuw, worden getoetst, opdat daaruit blijke, op welken grond de Hertogen van Braband, uit het Bourgondische Huis *facto* de grondheerlijke regten hebben uitgeoefend.

II. Daar de heeren *Van Arkel* in onze vaderlandsche geschiedenis vaak eene belangrijke rol gespeeld hebben en men tot dusverre slechts stukswijze bezit, wat tot hen betrekking heeft; vraagt men:

» Eene geschiedenis der Heeren *Van Arkel*, van den vroeg-
» sten tijd tot op de vernietiging van derzelver heerschappij
» onder *Jacoba van Beijeren*, met vermelding van der-
» zelver oorlogen, verbindtenissen, enz."

III. Eene geschiedkundige verhandeling over de Kimbren, uit de schriften der Ouden, oordeelkundig opgemaakt.

De antwoorden op deze vragen moeten:

1°. Door eene andere hand, dan die des schrijvers, in het Nederduitsch, Hoogduitsch (mits met Nederduitsche letters), Fransch

of Latijn geschreven en voorzien zijn van eene zinspreuk, welke eensluidend geplaatst behoort te worden op een bij het antwoord verzegeld briefje, waarom de eigenhandig geschreven naam en woonplaats der schrijvers;

2°. Uiterlijk voor den eersten Januarij 1844, *vrachtvrij* worden bezorgd, ten huize van den secretaris van het genootschap te 's Hertogenbosch;

Terwijl voor het meest volledige en voldoende antwoord op elk dezer vragen, de gouden medaille van het genootschap, ter innerlijke waarde van honderd en vijftig gulden wordt uitgeloofd.

Voorts zijn tot leden van het genootschap verkozen, de heeren: *O.* graaf *van Limburg Stirum*, generaal-majoor; *P. Dielman*, directeur der koninklijke school voor nuttige en beeldende kunsten; jonkheer mr. *A. B. Martini van Geffen*, praktiserend advocaat, allen te 's Hertogenbosch; *P. Kuypers*, te Ginneken; jonkheer *L. van Sasse van Ysselt*, lid der Tweede kamer der Staten-Generaal, te Boxmeer; jonkheer dr. *B. de Jonge*, hoogleeraar; mr. *S. de Wind*, vice-president van het provinciaal geregtshof van Zeeland; *C. A. Rethaan Macaré*, bestuurder van het Zeeuwsche genootschap van kunsten en wetenschappen, allen te Middelburg; dr. *J. A. de Ram*, lid der provinciale Staten van Noord-Braband, te Bergen op Zoom; *B. J. Mutsaers*, lid der provinciale Staten van Noord-Braband, te Tilburg, *Le Mire*, grondeigenaar, te Udenhout; *A. Kappelhoff*, heelmeester, te Amsterdam; *F. des Tombe*, controleur van 's Rijks belastingen, te Heusden.

Ten slotte heeft het bestuur van het genootschap in deszelfs vergadering, gehouden den 13 Julij ll., geoordeeld, de zilveren medaille van het genootschap te moeten toekennen.

1°. Aan den schrijver van het, onder de zinspreuk:
» Door oplettendheid en ijver kan men vele rampen voorkomen,"
ingekomen antwoord op de eerste in 1839 uitgeschreven prijsvraag, luidende:
» Daar onderscheidene rupsen-soorten als: de pop-, ring- en
» zoogenaamde processie-rups, periodiek en telkens gelijktijdig
» verschijnen, zoo wordt hiervan de reden gevraagd; alsmede
» eene opgave van het geschiktst en tevens minst kostbaar
» middel om dit onheil te voorkomen, althans tegen te gaan."

2°. Aan den schrijver van de, met het motto:
» Historia omnium et progressibus et sensibus convenit, ab omni-
» bus intelligitur, omnibus placet; tenet omnes," ingezonden
verhandeling op de tweede in 1840 uitgeschreven prijsvraag, waarbij verlangd wordt:
» Eene levensgeschiedenis van *Maarten van Rossem*, voornamelijk
» met betrekking tot de tegenwoordige provincie Noord-Bra-
» band; met eene naauwkeurige aanwijzing van zijn verblijf
» en verrigtingen in dat gewest."

De schrijvers dier verhandelingen worden derhalve uitgenoodigd, om vrijheid te verleenen tot het openen hunner naambriefjes in de vergadering van het bestuur, op dat hun later in de eerstkomende algemeene vergadering de toegedachte zilveren medailles plegtig mogen worden uitgereikt.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (23 *Augustus*) werden de volgende fondsen genoteerd: Ned. 2½ pCt. 52⅝; dito 5 pCt. 101⅝; Synd. 4½ pCt. 94 negen zest., ⅝; O. I. 5 pCt. 99¾; Ardoins 17¾, drie zest.; dito coupon 25 zeven zest.

*** Getrouwd:

H. W. STEVENS,

EN

E. F. VAN EMSTEDE.

TILBURG, 22 Augustus 1842.

OPENBARE VERKOOPING

VAN

EENE BOUWHOEF,

gelegen onder de Gemeente Fijnaart.

De Notaris Mr. R. P. ROMME, zal, voor deszelfs Principaal, op Maandag den 12. September 1842, provisioneel, en op Maandag den 19. daaraanvolgende, definitief, ten Herberge van ADRIAAN KOUWENBERG, onder *Terheyden*, publiek ten Koop aanbieden:

Eene BOUWHOEF, bestaande in eene ruime HUIZING, SCHUUR, BAKKEET, HOF en ERF, benevens 40 Bunders, 98 Roeden, 50 Ellen (volgens kadastrale opmeting) bijzonder goede ZAAI- en WEILANDEN, allen gelegen onder de Gemeente *Fijnaart*, Provincie *Noord-Braband*.

Nadere onderrigting ten Kantore van bovengenoemden Notaris. Brieven *franco*.

*** Bij L. SCHIERBEEK, te *Leeuwarden*, is gedrukt en alom te bekomen:

I. REISONTMOETINGEN IN TWEE WERELDEN. 1. *Reis naar Hamburg en Bremen.* 2. *Gesteldheid van het Westen der Vereenigde Staten van Amerika*, door J. H. RAUSSE. Uit het Hoogduitsch, naar den *tweeden* druk. Prijs *f* 2,40.

II. RAADGEVER *voor allen, die aan AANBEIJEN, onder verschillende vormen en 'in hooger' of geringer' graad lijden.* Mitsgaders: aanwijzing der voorzorgen en middelen, door welke men zich van die zoo algemeene kwaal kan vrijwaren of genezen; inzonderheid in betrekking tot de met dezelve verwantte ziekten, als: moeijelijke spijsvertering, verstoptheid der onderbuiksingewanden, Hypocondrie, enz. Door Dr. F. RICHTER. Uit het Hoogduitsch, naar den *derden*, verbeterden druk. *f* 1,20.

III. OVER DE HYPOCONDRIE EN DE KUNST OM HAAR ZEKER TE GENEZEN. *Een geschrift voor Hypocondristen.* Uit het Hoogduitsch, à 90 Cents.

IV. GEHEIME KUNSTEN DER VISSCHERIJ, *of eene aanwijzing, hoe men voor alle soorten van Visschen* HET AAS MOET BEREIDEN, *om dezelve in Fuiken en Zakken, met den Hengel en Snoer en ook wel met de Bloote Hand te kunnen vangen*, zoo mede HET AAS VOOR DE KREEFTEN en hoe men dezelve het best in Fuiken en Zakken met het Schep- en Steeknet vangen kan, benevens meer andere wetenswaardige zaken, welke allen voor liefhebbers der visscherij, eigenaars van vijvers, en visschers van beroep, van het grootste belang zijn, inzonderheid met betrekking tot de kunstmatige bevruchting der vijvers met Visschen en Kreeften, enz. Naar den *tweeden* druk uit het Hoogduitsch. Prijs 90 Cents.

V. NIEUWSTE EN GEHEEL EENVOUDIGE KOPIEERMÉTHODE, of *aanwijzing*, hoe men Brieven, Fakturen, Rekeningen en in één woord, al wat maar geschreven is, zonder eenige machine en kosten in eenige minuten kan kopiëren. *Zeer dienstig voor Kooplieden, Bankiers, Ambtenaren, Geleerden en voor al diegenen, welke veel te schrijven hebben.* Naar den *tweeden* druk uit het Hoogduitsch. Prijs 25 Cents.

*** Bij BROESE & COMP., staat de Inteekening open op het volgende *WERK:*

BIOGRAPHIE UNIVERSELLE OU DICTIONNAIRE DE TOUS LES HOMMES qui se sont fait remarquer par leurs Écrits, leurs Actions, leurs Talents, leurs Vertus ou leurs Crimes; depuis le commencement du monde jusqu'à ce jour; d'après la biographie universelle ancienne et moderne de MICHAUD; d'après la biographie universelle historique de WEISS; l'Encyclopédie nouvelle; le Dictionnaire de la Conversation; l'Art de vérifier les dates, etc., etc.; Par une société de gens de lettres.

Pour donner une idée du mérite de la Biographie de MICHAUD et des écrivains remarquables qui y ont coopéré, il nous suffira de citer les noms qui suivent et les parties qu'ils ont traitées:

Pour les articles *d'Astronomie*, de *Physique* et de *Mathématiques*, MM. BIOT, Delambre, Lacroix et Maurice;

Pour la *Géographie*, les *Découvertes* et les *Voyages*, MM. Walkenaer, de Rossel, Malte-Brun, Eyriès, Hennequin;

Pour *l'Histoire* et les *Langues anciennes*, MM. Clavier, Daunou, Boissonade, Amar, Noel, Raoul-Rochette;

Pour *l'Histoire*, la *Littérature* et les *Langues orientales*, MM. Silvestre de Sacy, Abel-Rémusat, de Saint-Martin, Klaproth, Audiffret:

Pour la *Littérature* et *l'Histoire d'Italie*, MM. Ginguené, de Sismondi, de Angelis;

Pour la *Littérature* et *l'Histoire de France*, MM. Fiévée, Villenave, de Choiseul, Auger, Villemain, de Barante, du Rozoir, de la Porte, de Saint-Surin, de Monmerqué, de Beauchamp et Beaulieu;

Pour *l'Histoire* et la *Littérature* de *l'Allemagne* et du *nord de l'Europe*, MM. Stapfer, Guizot, Ustéri, Gley, Marron, de Stassart, Depping, Duveau, Schoell, Catteau-Calleville;

Pour *l'Histoire* et la *Littérature* de *l'Angleterre*, MM. Suard, de Lally-Tolendal, de Sevelinges et Dezos de la Roquette.

Conditions de la Souscription.

La Biographie universelle formera douze énormes volumes grand in 8vo à deux colonnes, imprimés avec des caractères neufs fondus exprès, papier vélin satiné.

Chaque volume sera publié en vingt livraisons.

Il en sera publié une ou deux par semaine, de manière à ce que l'ouvrage soit complet dans le courant de 1844. On paye chaque livraison en la recevant.

LES DEUX PREMIÈRES LIVRAISONS SONT EN VENTE.

Prix de chaque livraison: 50 Cents.

Un Album composé de 80 à 100 portraits, de la plus parfaite ressemblance, dessinés par les meilleurs artistes est publié en même temps. Le prix de cet album est 11 Florins.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.